

mājām. Īpašums viennozīmīgi bijis kā personīgais mācību lauks dažādu meža audžu veidošanā, kur pirms tam izplānots brauktuvju tīkls īpašuma apsaimniekošanai. Meža apmeklējumā īpašnieks arī nekautrējās pieminēt kļūdas, kādas pieļāvis, piemēram, stādot egli starp ozolu rindām ar mērķi ozolus pasargāt no sala ietekmes un sazarošanās. Izrādās, šādā pasākumā vispirms stāda ozolus un tikai brīdī, kad tie sāk stiepties, stāda arī egles. Ja iestādi par ātru, egles pāraug ozolus, bet ja par vēlu, ozoli pāraug egles. Šoreiz gadījies otrs variants kur egles palikušas otrā stāvā, bet skaisti, aptuveni 20 gadus veci ozoli pirmajā stāvā. Blakus ozolu egļu mistraudzei atrodas bērza egļu mistraudze, kur viena rinda ir ar bērzu, otra ar eglēm. Tiešām skaista audze, kur izskatās, ka labi jūtas gan bērzs gan egle. Arī aptuveni 20 gadus vecajā audzē no bērziem īpašnieks jau iegūst pirmos kokmateriālus un nu ir izvēles priek-

šā, kādu nākotnes audzi izveidot, jo variāciju ir ļoti daudz. Ludvigs uzsver, ka katrai audzei nepieciešama īpaša pieeja, jo neesot tāda šablona, nevar vienkārši paņemt normatīvo aktu un kopšanu veikt pēc tā, ir jāskatās pēc apstākļiem. Nedrīkstot arī aizmirst, ka daba vienmēr ienes savas korekcijas. Kā secina komisijas pārstāvis Mārtiņš Līdums, meža īpašnieks rāda, kā mērķtiecīgi apsaimniekot zemi, palielinot meža platības. Ja īpašnieks izmanto selekcionētu stādāmo materiālu, kopj to un viņam ir redzējums, kā jāveido mistraudzes, tad mežs aug griezdamies.

Netālu no Rēzeknes, Kantenieku pagastā skatījām īpašumu *Cirmas atpūtas bāze*, kuru apsaimnieko zviedrs Džordžs Larss Hedlunds, kurš Latvijā dzīvo apmēram 30 gadus, un vietējie viņu jau ieskaitījuši vietējo kārtā. Pieteiktais īpašums gan ir tikai maza daļa no Džordža īpašumiem, bet doma, saimniekošanas filozofija

skaidra – zeme ir jāizmanto gudri un tajā jāaudzē tas, kas tur aug vislabāk. Īpašnieks ir liels eksperimentētājs un zinātnes atziņu ieviesējs dzīvē, kas ar tādu sava veida spītību audzē mežu tur, kur citam pat roka neceltos kaut ko darīt zemes mazauglības un lielā meža dzīvnieku blīvuma dēļ. Džordža, varētu teikt, kaislība ir papeļu audzes, kas, protams, nebija izņēmums arī šajā īpašumā. Jāmin arī, ka papeļu audžu augšanas rādītājus pieskata arī LVMI *Silava* kolēģi, izmantojot datus pētījumiem. Vēl konkrētajā īpašumā varējām redzēt lapegļu un priežu audzes. Par priedēm skaidrs – repelenti, spirāles un citas eglīšu rotāšanas metodes šeit nestrādā: gribi izaudzēt priedi, liec riņķi žogu. Lai varētu piekļūt īpašumam, sakārtots arī piebraucamais ceļš. Džordžs par meža apsaimniekošanu saka tā: ja mēs kā cilvēki gribam saņemt no meža kādu labumu, piemēram, būvmateriālus, mežs ir jāapsaimnieko. Sakoptā meža

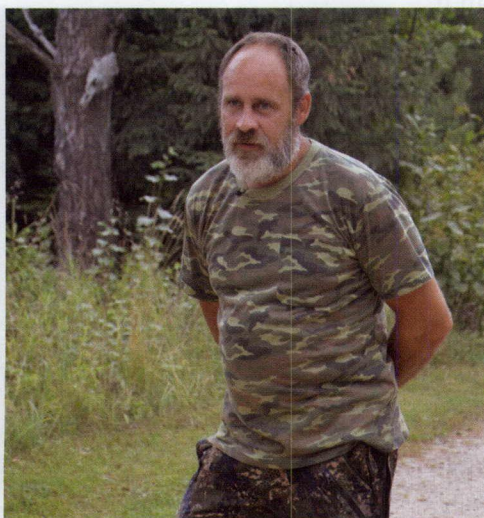

Foto: LMĪB